

FCG.

Finnish
Consulting
Group

Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava

VASTINERAPORTTI

Parkanon kaupunki

FCG Finnish Consulting Group

16.4.2025

P42808

Sisällys

1	Ehdotusvaiheen kuuleminen	4
2	Lausunnot	4
2.1	Etelä-Pohjanmaan liitto.....	4
2.2	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.....	5
2.3	Fingrid.....	6
2.4	Ilmatieteen laitos.....	6
2.5	Karvian kunnanhallitus	7
2.6	2. Logistiikkarykmentti	7
2.7	Luonnonvarakeskus.....	7
2.8	Maakuntahallitus.....	7
2.9	Metsähallitus (SALASSA PIDETTÄVÄ)	10
2.10	Digita.....	10
2.11	Pirkanmaan ELY-keskus	11
2.12	Pirkanmaan maakuntamuseo	14
2.13	Pirkanmaan pelastuslaitos	15
2.14	Suomen Erillisverkot Oy	16
2.15	Traficom.....	16
3	Muistutukset.....	17
3.1	Muistutus 1.....	17
3.2	Muistutus 2.....	19
3.3	Muistutus 3.....	20
3.4	Muistutus 4.....	21

16.4.2025

SA

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaava-aineisto oli julkisesti nähtävillä ehdotusvaiheen kuulemista varten 11.9.–18.10.2024 välisen ajan.

Kaavaehdotuksesta jätettiin 15 lausuntoa ja 4 muistutusta.

Palautteiden tiivistelmät on esitetty tässä raportissa.

2 Lausunnot

2.1 Etelä-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että se voi yksinään Parkanon Lylyharjun osayleiskaava-alueen osalta suurimmilta osin yhtyä kaavaselostuksessa todettuun, joskin kaava-alueen läheisyydessä osoitettuja ylimaakunnallisia piirteitä (esim. luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue) koskeva vaikutusten arviointi olisi ollut perusteltua ottaen huomioon osayleiskaava-alueen lyhyen etäisyyden maakunnan rajaan.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että kaavaselostuksessa on puutteita koskien Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoissa osoitettua merkittävästi parannettavan pääradan merkintää koskevaa vaikutusten arviointia. Etelä-Pohjanmaan liitto on aiemmassa lausunnossaan tuonut esiin, että ”hankealue rajautuu länsiosastaan Helsinki-Oulu-päärataan, jolle osoitetaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkintä ”valtakunnallisesti merkittävä päärata, merkittävä parantaminen”. YVA-selostuksen mukaan päätään on varattu hankkeessa riittävä suojaetäisyys. Myös riittävän suojaetäisyyden määritelmää ja sen perusteita tulee täydentää selostukseen.”

Alaluvussa 8.12.2 ’Vaikutukset’ ei osayleiskaavan vaikutuksia päätään tai sen mahdolliseen parantamiseen kuitenkaan kuvata millään muotoa siitä huolimatta, että osayleiskaavan raja ja kaavassa osoitetut voimalapaikat sijaitsevat aivan päätään läheisyydessä. Arvioinnissa ei esimerkiksi kuvata, miten osayleiskaavan laidinnassa on huomioitu Pirkanmaan maakuntakaavaan sisältyvä suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varautua lisäraiteen rakentamiseen. Vaikutusten arvioinnissa ei muutoinkaan huomioida etäisyyttä päätään miltään osin.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että vaikutusten arviointi koskien päätään ja sille Etelä-Pohjanmaan ja Pirkanmaan maakuntakaavoissa osoitettua merkittävän parantamisen tarvetta on jäänyt kaavaselostuksessa puutteelliseksi, ja arvioinnin kuvausta tulee tältä osin täydentää.

16.4.2025

SA

Kaavoittajan vastine:

Väyläviraston ohjeen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa niin, että tuulivoimalan vähimmäisetäisyys tulee olla voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + 30 metriä. Parkanon Lylyharjun tapauksessa voimaloiden kokonaiskorkeus on 290 metriä, jolloin vähimmäisetäisyys olisi 320 metriä lähimmän raiteen keskilinjasta. Rautatiealue sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle. Rautatietä lähimmältä voimalapaikalta (nro 1.) on matkaa rautatielle n. 446 metriä, mitattuna voimalapaikan ohjeellisen sijaintipaikan keskipisteestä. Kaavaratkaisu mahdollistaa voimalan sijoittamisen itään päin noin 63 m (ottaen huomioon roottorin pyörähdysala), jolloin voimala olisi 383 m etäisyydellä. Tällä etäisyydellä toiseen raiteen sijoittaminen nykyisen länsipuolelle on mahdollista ja tarvittava suojaetäisyys on mahdollista saavuttaa. Toiseksi lähin voimalapaikka (nro 3.) on 520 metrin päässä rautatiestä. Kaavassa esitetyllä tv-alueen rajauksella voimalan etäisyydet rautatiestä ovat riittäviä.

Väylävirastolta on pyydetty lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Väylävirasto ei ole antanut lausuntoa kaavasta. Erillisellä tiedustelulla on varmistettu, että etäisyys junarataan ja sen suoja-alueeseen on riittävä. Väyläviraston edustajan sähköposti-tiedoksiannon mukaan (1.4.2025) kyseisellä kohdalla ei ole normaalia (30 m) leveämpää suoja-aluetta. Voimalasijoittelu ei estä pääradan kehittämistä. Voimalat sijoittuvat riittävän etäälle nykyisestä radasta ja niiden sijoittuminen mahdollistaa myös rata-alueen laajentamisen. Voimaloiden etäisyyksiä junaradasta ja vaikutuksia rautatieliikenteeseen on käsitelty kaavaselostuksen kappaleessa 8.12.3.

Pirkanmaan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista ja vaikutusten arviointia maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisen osalta on täydennetty kappaleeseen 8.2.3 rautatiealueen sekä voimajohtoalueen kehittämisen näkökulmasta.

2.2 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Muistutamme, että tiehankkeiden ajantasainen tilanne on syytä tarkistaa alueellisesta ELY-keskuksesta tuulivoimapuiston rakentamisajankohdan lähestyessä. Huomautamme, että mikäli maantieverkolle tarvitaan muutoksia tuulivoimakuljetusten johdosta, tulee hanketoimijan olla yhteydessä hyvissä ajoin Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien osalta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastualueeseen. ELY-keskus huomauttaa, ettei sillä kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua parantamistoimenpiteiden kustannuksiin.

Lausuntopyynnön asiakirjoista ei käy ilmi, millä hankevaihdoilla hanketta on suunniteltu edistää tai onko kaavan laadinnassa hyödynnetty mahdollisesti päivitettyä sensitiivistä lajia koskevaa vaikutusarviota. Tätä koskien EPOELY:n luonnonsuojeluyksikkö toistaa aiemmin

16.4.2025

SA

YVA-selostus- ja kaavaluonnosvaiheessa esittämänsä. EPOELY:n luonnonsuojeluyksikkö ottaa suunnitteluratkaisuihin tarkemmin kantaa ensisijaisesti Kurikan puoleisen kaava-alueen osalta.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi. Sensitiivistä lajia koskevaa selvitystyötä on jatkettu Lylyharjun hankkeen osalta. Vaikutukset sensitiiviseen lajiin kohdistuva lähinnä muualle kuin Parkanon kaava-alueelle.

2.3 Fingrid

Muistutamme, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto myös ratkaisujen muuttuessa ja tarkentuessa. Lisätietoja ja linkki risteämälausuntojen tekoon löytyy verkkosivulta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvut-ja-lausunnot.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä hyväksymiseen. Tätä kaavoitus asiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi. Toimitetaan kaavan etenemisestä tieto Fingridille.

2.4 Ilmatieteen laitos

Lylyharjun tuulivoimahanke sijaitsee yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, näin ollen Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa hankkeen tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen aineistoon.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

16.4.2025

SA

2.5 Karvian kunnanhallitus

Karvian kunta toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.6 2. Logistiikkarykmentti

Puolustusvoimilla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen edellyttäen, että kaavaan merkittyjen tuulivoimaloiden ohjeellisten sijaintien keskipisteet noudattavat Pääesikunnan lausunnon hyväksytyjä tuulivoimaloiden sijainteja (koordinaattipisteitä). Lisäksi tuulivoimaloiden enimmäiskorkeuden ja lukumäärän tulee olla yhdenmukaiset niiden tietojen kanssa, joiden perusteella Pääesikunta on antanut hankkeelle myönteisen hyväksyttävyyslausunnon.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.7 Luonnonvarakeskus

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.8 Maakuntahallitus

Pirkanmaan liitto pitää Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan laatimista kannatettavana, sillä se toteuttaa maakuntakaavan ja muiden strategioiden tavoitteita kestävämpään energiantuotantoon siirtymisessä.

Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaavasunnittelussa huolehditaan maakuntakaavan määräysten sisällön välittämisestä kaava-alueen tulevaan yksityiskohtaisempaan maankäytön suunnitteluun.

Voimalasijoittelulla ei tule estää tai rajoittaa mahdollisuutta jatkossa parantaa päärataa.

16.4.2025

SA

Yleiskaavassa osoitettavien maa-ainesten ottoalueiden (EO) osalta Pirkanmaan liitto pitää tarpeellisena, että alueiden suunnittelumääräyksessä otettaisiin kantaa jälkihoidon ja maisemoinnin tarpeeseen. Pirkanmaan liitto kiinnittää huomiota pohjoisemman EO-alueen osalta siihen, että alue on osoitettu osin päällekkäin kaavaluonnoksessa laajempaan olleen luo-1-alueen (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) kanssa. Hankkeen luontoselvityksessä aluetta on kuvailtu luonnon- ja puustontilaltaan parempaan, monimuotoisena vanhana kalliometsänä.

Pirkanmaan liitto haluaa tuoda esille, että valmisteilla olevan vaihemaakuntakaavan tuulienergiatuotannon alueita koskevaa määräystä on täsmennetty viranomaisehdotuksen jälkeen seuraavilta osin:

- Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee varmistaa arvokkaiden geologisten muodostumien sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.
- Lisäksi erityistä huomiota tulee kiinnittää linnustoon ja susireviireihin kohdistuviin yhteisvaikutuksiin.

Myös koko maakuntaa koskevia yleismääräyksiä on päivitetty vaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen kuulemisajan jälkeen. Pirkanmaan liitto toimittaa nähtäville asetettavan vaihemaakuntakaavan määräykset kaavakonsultille päivitettäväksi Lylyharjun osayleiskaavan selostukseen.

Osayleiskaava-alueelle osoitetaan vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa Parkanon ja Etelä-Pohjanmaan välinen voimalinjan yhteystarve. Nykyinen voimalinjayhteys sijoittuu Parkanossa Lylyharjun osayleiskaavan länsireunalle. Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että siirtoyhteyden kehittämisen tarve tunnustetaan osayleiskaavassa. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi sisällyttämällä osayleiskaavan voimalinjaa (Z) koskevaan merkintään kuvaus, että kyseessä on olemassa oleva voimalinja, jonka vahvistamiseksi on tunnustettu ylimaakunnallinen tarve.

Koska sekä pääradan osuuteen että olemassa olevaan voimalinjaan liittyy hankealueen läheisyydessä kehittämistarpeita, Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että sekä pääradan että voimalinjan kehittämisen edellytykset turvataan osayleiskaavassa. Toisin sanoen on pystyttävä varmistamaan siitä, että voimalapaikat mahdollistavat lisäraiteen toteuttamisen myös nykyisen raiteen länsipuolelle ja mahdolliselle uudelle voimalinjan vahvistukselle voidaan leventää maastokäytävää nykyisen yhteyteen.

Osayleiskaava-alue sijoittuu välittömästi Isomäenvuoren arvokkaan kivikkomuodostuman itäpuolelle. Pirkanmaan liitto pitäisi hyvänä, että tämä valmisteilla olevassa vaihemaakuntakaavassakin tunnustettu luonnonarvokohde huomioitaisiin hanketta koskevassa selvityksessä nyt esitettyä paremmin. Hankkeen mahdolliset vaikutukset olisi hyvä tuoda esille

16.4.2025

SA

muiden maisemaan liittyvien vaikutusten ohella tähän arvokkaaseen kivikkomuodostumaan ja siltä käsin koettuun maisemaan ja arvokohteen luonteeseen.

Teknisenä huomiona Pirkanmaan liitto toivoo, että kaava-asiakirjat liitteineen olisivat saatavilla saavutettavassa tekstin tunnistavassa pdf-muodossa, jotta oleellisen tiedon löytäminen asiakirjoista olisi sujuvampaa. Olisi myös hyvä, että kaavavaiheiden välissä tehdyt karttamuutokset perusteluineen kerrottaisiin selkeästi kaavaselostuksessa.

Pirkanmaan liitto puoltaa Parkanon Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan jatkovalmistelua edellä esitetyin evästyksin.

Kaavoittajan vastine:

Väyläviraston ohjeen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa niin, että tuulivoimalan vähimmäisetäisyys tulee olla voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + 30 metriä. Parkanon Lylyharjun tapauksessa voimaloiden kokonaiskorkeus on 290 metriä, jolloin vähimmäisetäisyys olisi 320 metriä lähimmän raiteen keskilinjasta. Rautatiealue sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle. Rautatietä lähimmältä voimalapaikalta (nro 1.) on matkaa rautatielle n. 446 metriä, mitattuna voimalapaikan ohjeellisen sijaintipaikan keskipisteestä. Kaavaratkaisu mahdollistaa voimalan sijoittamisen itään päin noin 63 m (ottaen huomioon roottorin pyörähdysala), jolloin voimala olisi 383 m etäisyydellä. Tällä etäisyydellä toiseen raiteen sijoittaminen nykyisen länsipuolelle on mahdollista ja tarvittava suojaetäisyys on mahdollista saavuttaa. Toiseksi lähin voimalapaikka (nro 3.) on 520 metrin päässä rautatiestä. Kaavassa esitetyllä tv-alueen rajauksella voimalan etäisyydet rautatiestä ovat riittäviä.

Väylävirastolta on pyydetty lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Väylävirasto ei ole antanut lausuntoa kaavasta. Erillisellä tiedustelulla on varmistettu, että etäisyys junarataan ja sen suoja-alueeseen on riittävä. Väyläviraston edustajan sähköposti-tiedoksiannon mukaan (1.4.2025) kyseisellä kohdalla ei ole normaalia (30 m) leveämpää suoja-aluetta. Voimalasijoittelu ei estä pääradan kehittämistä. Voimalat sijoittuvat riittävän etäälle nykyisestä radasta ja niiden sijoittuminen mahdollistaa myös rata-alueen laajentamisen. Voimaloiden etäisyyksiä junaradasta ja vaikutuksia rautatieliikenteeseen on käsitelty kaavaselostuksen kappaleessa 8.12.3.

Pirkanmaan maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista ja vaikutusten arviointia maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisen osalta on täydennetty kappaleeseen 8.2.3 rautatiealueen sekä voimajohtoalueen kehittämisen näkökulmasta.

Fingridin ohjeistuksen mukaisesti tuulivoimaloiden etäisyys johtoalueen ulkoreunasta tulisi olla vähintään 1,5x tuulivoimalan kokonaiskorkeus. Lylyharjun Parkanon osayleiskaavan tapauksessa etäisyyden tulisi olla 435 m johtoalueen ulkoreunasta.

16.4.2025

SA

Kaavaratkaisussa osoitettu voimalan 2. etäisyys on noin 500 m voimajohdosta. Nykyisen johtoalueen reunaan on noin 475 m. Vierekkäisten voimajohtojen keskilinjan etäisyys on noin 30 m. Johtoaukean leveys on 26-42 m. Etäisyys mahdollistaa uuden voimajohdon toteuttamisen nykyisen rinnalle laajimmallakin johtoaukean leveydellä ja reunavyöhykkeellä (10 m) tarkasteltuna. Asia on kirjattu kaavaselostukseen kohtaan 7.1. (Kokonaisrakenne ja kaavan sisältö).

Pohjoisemman EO-alueen osalta käyttötarkoituksen rajausta noudattaa voimassa olevaa maa-aineksenottolupaa.

Kaavaselostukseen on päivitetty Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakunta-kaavan tiedot nähtävillä olleet kaavaehdotuksen mukaisesti.

Kaavaselostukseen on lisätty kappale, jossa kerrottu tiivistetysti ehdotusvaiheen jälkeen tehdyt muutokset.

Isonmäen arvokas kivikkoalue sijoittuu noin 700 metrin etäisyydelle lähimmästä voimalasta. Hankkeella ei ole vaikutuksia kohteeseen.

2.9 Metsähallitus (SALASSA PIDETTÄVÄ)

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.10 Digita

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.11 Pirkanmaan ELY-keskus

Kaavoitus

Hankealueen läheisyydessä kulkee liikennekäytössä oleva valtakunnallisesti merkittävä runkoverkko, Helsinki-Oulu päärata. Radan läheisyyden vuoksi Väylävirastoa tulee kuulla hankkeen osalta.

Luonto

Arvokohteet on esitetty kaavalla luo-merkinnällä. ELY-keskus pitää hyvänä, että kohteet esitetään kaavarajauksena kartalla. Kaavamääräys luo-kohteiden osalta on kuitenkin hyvin yleispiirteinen ("Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen"). Kaavamääräyksen tulkinta on hyvin hankalaa, eikä määräyksessä tai selostuksessa ole eritelty lainkaan millaista kohteen luonteen turvaaminen tai toisaalta vaarantaminen on. On huomioitavaa, että maankäyttö esimerkiksi arvokkaan metsäkohteen tai luonnontilaisen suon läheisyydessä on vaikutuksiltaan hyvin erilaista. Luo-merkintään liittyvästä kaavamääräyksestä tulisi käydä selkeästi ilmi, mitä rajoituksia siitä aiheutuu ja millaiseen kohteeseen merkintä liittyy. Nyt tulkinta edellyttää mittavan kaavaselostuksen ja sen liitteiden läpikäyntiä, jotta tieto merkinnän takaa välittyy kaavan lukijalle.

Kaavaselostuksessa on ehdotettu linnuston seurantaohjelmaa ja ELY-keskus pitää merkittävänä, että seurantaohjelma toteutetaan tuulivoimahankkeiden luontovaikutusten tunnistamiseksi.

Melu ja välke

Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että tuotantoon valittujen tuulivoimalamallien selvittyä tulee varmistaa melumallinnusten paikkansa pitävyys. Kaavaselostuksessa on esitetty melutasojen seurantaohjelmaa, jota ELY-keskus pitää kannatettavana.

Ilmasto

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että rakentamisessa tulisi mahdollisuuksien mukaan välttää maaperän hiilivarastona toimivalle turvemaalle rakentamista.

Ilmastonmuutoksesta johtuva sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen tulee myös huomioida rakentamisessa. Vaikka todellinen tulvariski hankealueella on vähäinen, tulee huomioida sateiden lisääntyminen ja alueen valumavesien määrän ja laadun muutos, joka edelleen vaikuttaa lähialueiden vesistöihin.

Sähkönsiirto

16.4.2025

SA

Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että pohjois-Pirkanmaalle on rakentumassa useita tuuli-voimahankkeita, joiden sähkönsiirtoreittien sijoittumista olisi perusteltua tarkastella yhdessä.

Hankkeen sähkönsiirtoreitti kulkee Louhinnevan yksityisen suojelualueen läpi (YSA264654). Suojelualue on perustettu hankkeen YVA-menettelyn jälkeen, eikä sitä ole kaavaselostuksen kartoilla. Louhinnevan läpi kulkee olemassa oleva voimalinja, jonka kunnostaminen ja uusiminen perusratkaisulla on sallittu suojelualueen rauhoitusmääräyksissä. Muu rakentaminen on kielletty. Hankkeessa on hyvä huomioida, että uuden voimalinjan toteuttaminen suojelualueelle ei ole välttämättä mahdollista. Linjojen toteuttaminen vaatisi poikkeuksen suojelualueen rauhoitusmääräyksistä, joka on mahdollista myöntää vain luonnonsuojelulain 54 § ehtojen täytyessä. Mikäli jatkosuunnittelussa edetään Louhinnevan läpi kulkevalla sähkönsiirtoreittilinjauksella, tulee toimijan olla yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskukseen linjan toteuttamismahdollisuuksista.

Maantiet ja liikenne

Valittavan kuljetusretin siltojen, rumpujen ja teiden kantavuudet sekä alikulkukorkeudet esitetään tarkistettavaksi hankkeen jatkosuunnittelussa.

Erikoiskuljetusluvut myöntää Pirkanmaan ELY-keskus. Suositeltavaa on hakea hyvissä ajoin ennen hankkeen rakentamista ennakkopäätös käytettävästä kuljetusreitistä.

Ennen tuulivoimahankkeen maankäyttö- ja rakennuslain / tulevan rakentamislain mukaisen luvan myöntämistä tulee hankealueelle maantieltä 13344, Alavantieltä johtavalle liittymälle hakea liittymälupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. On todennäköistä, että kuljetukset edellyttävät lisäksi valtatiellä 3 olevan Alavantien liittymän sekä myös muiden kuljetusretin liittymien parantamista ja ennallistamista kuljetusten päättyessä. Maanteille tarvittavien eri lupien lupaehdoissa määritellään ko. maantien olosuhteiden, merkittävyyden ja liikenneturvallisuuden perusteella luvan myöntämisen edellytykset, tarvittavat järjestelyt rakentamistyön aikana sekä rakenteiden purkamistarpeet rakentamisen jälkeen. Myös mahdollisten maanteiden alueelle sijoitettavien maakaapeleiden sekä voimajohtojen ja pylväiden etäisyys liikenneväylästä niin sivu- kuin korkeussuunnassakin määritellään niiden toteuttamista koskevilla luvissa. Myös nämä luvat haetaan Pirkanmaan ELY-keskukselta.

Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue haluaa muistuttaa, että valittavan kuljetusretin mahdollinen parantaminen (esim. maantie 13344) voi joissain tapauksissa edellyttää liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (LjMTL) mukaisen tiesuunnitelman. Tällöin alueen ELY-keskus ja hanketoimija tekevät suunnittelusopimuksen, minkä perusteella hanketoimija laatii tiesuunnitelman kustannuksellaan L-vastuualueen ohjauksessa. Tiesuunnitelmassa hyväksytyjen toimenpiteiden perusteella alueen ELY-keskus ja hanketoimija tekevät toteuttamissopimuksen, joka mahdollistaa hanketoimijalle

16.4.2025

SA

maantieverkolle tehtävien toimenpiteiden toteuttamisen. Kun hankkeessa käytettävä kuljetusreitti varmistuu, tulee riittävän aikaisessa vaiheessa selvittää tienpitäjää (Väylävirasto tai ELY-keskus) kuullen reitin maanteiden parantamistarpeet ja, millä menettelyllä (lupa vai tie-suunnitelma) muutokset voidaan toteuttaa.

Eri tuulivoimahankkeiden koordinoinnilla voitaisiin mahdollistaa kuljetusten aikataulujen sovittaminen sekä liikenneverkon parantamistoimenpiteiden yhteiskäyttö (mm. liittymien parantamiset), mitä Pirkanmaan ELY-keskus esittää selvitettäväksi eri hanketoimijoiden kesken tuulivoimahankkeiden toteuttamisen jatkosuunnitteluissa.

Yhteisvaikutukset

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että yhteisvaikutukset on pääasiallisesti tunnistettu ja arvioitu hyvin.

Yhteisvaikutusten osalta tulee tunnistaa myös rakentuvan sähkönsiirron merkitys. Useat tuulivoimahankkeet vaativat kukin sähkönsiirtolinjan, joiden lisääntyminen alueella voi aiheuttaa merkittäviäkin yhteisvaikutuksia.

Muuta

Lylyharjun hankkeen sijoittuessa kolmen kunnan alueelle tulee kaavoituksen edetessä huomioida myös muiden kuntien alueille sijoittuvien hankkeiden edistyminen.

Kaavoittajan vastine:

Väyläviraston ohjeen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa niin, että tuulivoimalan vähimmäisetäisyys tulee olla voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + 30 metriä. Parkanon Lylyharjun tapauksessa voimaloiden kokonaiskorkeus on 290 metriä, jolloin vähimmäisetäisyys olisi 320 metriä lähimmän raiteen keskilinjasta. Rautatie-alue sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle. Rautatietä lähimmältä voimalapaikalta (nro 1.) on matkaa rautatielle n. 446 metriä, mitattuna voimalapaikan ohjeellisen sijaintipaikan keskipisteestä. Kaavaratkaisu mahdollistaa voimalan sijoittamisen itään päin noin 63 m (ottaen huomioon roottorin pyörähdysala), jolloin voimala olisi 383 m etäisyydellä. Tällä etäisyydellä toiseen raiteen sijoittaminen nykyisen länsipuolelle on mahdollista ja tarvittava suojaetäisyys on mahdollista saavuttaa. Toiseksi lähin voimalapaikka (nro 3.) on 520 metrin päässä rautatiestä. Kaavassa esitetyllä tv-alueen rajauksella voimalan etäisyydet rautatiestä ovat riittäviä.

Väylävirastolta on pyydetty lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Väylävirasto ei ole antanut lausuntoa kaavasta. Erillisellä tiedustelulla on varmistettu, että etäisyys junarataan ja sen suoja-alueeseen on riittävä. Väyläviraston edustajan sähköposti-tiedoksiannon mukaan (1.4.2025) kyseisellä kohdalla ei ole normaalia (30 m) le-

16.4.2025

SA

veämpää suoja-alueita. Voimalasijoittelu ei estä pääradan kehittämistä. Voimalat sijoittuvat riittävän etäälle nykyisestä radasta ja niiden sijoittuminen mahdollistaa myös rata-alueen laajentamisen. Voimaloiden etäisyyksiä junaradasta ja vaikutuksia rautatieliikenteeseen on käsitelty kaavaselostuksen kappaleessa 8.12.3. Osayleiskaavan luo-alueet ovat luokan 3. ja 4. kohteita, eli luonnonmonimuotoisuutta turvaavia kohteita. Kaava-alueella ei ole lailla suojeltuja kohteita. Luo-kohteiden läheisyydessä suoritettavien toimenpiteiden kohdalla tulee kohdekohtaisesti ottaa huomioon kohteen arvot ja niiden säilyttämisen edellytykset.

Melun ja välkkeen osalta yleismääräyksillä on ohjattu varmistamaan luvitusvaiheessa, että tuulivoimaloiden vaikutukset ovat linjassa kaavoitusvaiheessa arvioitujen vaikutusten kanssa.

Louhinnevan suojelualue sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Tieto uudesta sähkösiirtolinjan varteen perustetusta suojelualueesta on saatettu hanketoimijan tietoon.

Saavutettavuusselvitystä tehdään rakennuslupien myöntämisen jälkeisessä yleisuunnitteluvaiheessa. Tällöin tehdään myös erikoiskuljetusreitiselvitys, jossa otetaan huomioon kaikki Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt seikat tuulivoimaloiden rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä.

2.12 Pirkanmaan maakuntamuseo

Maisemien osalta Pirkanmaan alueen ei vaikuta kohdistuvan merkittäviä haitallisia yhteisvaikutuksia. Näin ollen Pirkanmaan maakuntamuseolla ei rakennetun ympäristön ja maiseman osalta ole osayleiskaavan luonnoksesta huomautettavaa.

Osayleiskaavan luonnosta koskevassa lausunnossaan Pirkanmaan maakuntamuseo on todennut, että tuulivoima-alueen arkeologisen inventoinnin raportin (Keski-Pohjanmaan arkeologiapalvelu 2022, s. 8) kartan perusteella suurin osa kaavaluonnokseen merkitystä energiahuollon alueesta EN-1, jolle määräyksen mukaan saa rakentaa mm. sähköasemakentän, maa-ainesten ottoalue EO ja merkittävä osa tuulivoimalan nro 1 alueesta (tv-1) ovat jääneet inventoinnissa tutkimatta. Tämän vuoksi maakuntamuseo on todennut, että arkeologista inventointia tulee täydentää erityisesti energiahuollon alueen EN-1 osalta ja täydennetyt inventoinnin raportti on toimitettava maakuntamuseolle arvioitavaksi. Asia on tuotu esille myös YVA-selostusta koskevassa lausunnossa, jonka mukaan hankkeen lopullinen vaikutusten arviointi arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on mahdollista vasta inventoinnin

16.4.2025

SA

täydentämisen jälkeen. Voimaloiden, sähköaseman, kaapelilinjojen ja teiden rakentamiseen tarvittavien alueiden inventointitarve oli aiemmin tuotu esille edellä mainitussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevassa lausunnossa sekä 28.4.2021 pidetyssä kaavan viiranomaisneuvottelussa.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että arkeologista inventointia ei ole täydennetty alueellisen vastuumuseon lausunnoista huolimatta eikä kaava-aineisto tältä osin vastaa MRL 9 §:n vaatimuksia.

Kaavaehdotuksen EN-1-varauksen aluetta voidaan sen korkeusaseman ja topografian perusteella pitää potentiaalisena mm. varhaisten (varhaismesoliittisten) kivikautisten asuinpaikkojen löytymisen kannalta, mihin viittaavat myös Maanmittauslaitoksen LIDAR-aineistossa erottuvat todennäköiset Ancyliusjärven aikaiset rantamuodostumat alueella. Lisäksi elinkeinohistoriallisten muinaisjäännösten löytymisen mahdollisuutta alueelta ei voida sulkea pois. Maakuntamuseo korostaa, että kaikki arkeologiset kohteet eivät ole ennalta paikannettavissa historiallisten karttojen tai Lidar-aineiston perusteella, kuten kaavoittajan vastine antaa ymmärtää. Vastineessa mainitussa Harjannevan tuulivoimahankkeen arkeologisessa inventoinnissa (2022), joka ulottui kaava-alueen luoteiskulmaan, ei myöskään ole tarkastettu kaavaehdotuksen EN-1-varauksen aluetta. Myös muiden aiemmin mainittujen muuttuvan maankäytön alueiden inventointi on suositeltavaa, vaikka niiden arkeologista potentiaalia voidaan pitää heikompana.

Täydennetty kaava-aineisto (arkeologisen täydennysinventoinnin raportti) tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseoon arvioitavaksi. Myös mahdollinen kaavan hyväksymispäätös valitusosoituksineen tulee lähettää viipymättä maakuntamuseoon.

Kaavoittajan vastine:

Kaavaehdotusvaiheen jälkeen arkeologisen inventoinnin raporttia on päivitetty. Uusi täydennysraportti on lisätty kaavaselostuksen liitteeksi uutena liitteenä. Raportin perusteella alueen arkeologinen potentiaali on riittävällä tavalla selvitetty. Lausunnon perusteella kaavaratkaisusta on poistettu alueen eteläosalta maa-aineksen ottoalueen merkintä (EO).

2.13 Pirkanmaan pelastuslaitos

Pirkanmaan pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa alueen kaavoittamiseksi tuulivoima-alueeksi.

Jatkosuunnittelussa tulisi käsitellä tuulivoimaloiden turvallisuus- ja ympäristöriskejä, jotka sisältäisivät muun muassa jäänheitteistä, tulipaloista sekä kemikaalien käytön häiriö- ja

16.4.2025

SA

onnettomuustilanteista aiheutuvat seuraukset ihmisille, omaisuudelle sekä luonnolle. Lisäksi tulisi suunnitella edellä mainittuja onnettomuuksia ennalta ehkäisevät toimenpiteet muun muassa voimaloiden varustaminen paloilmoittimella sekä sammutuslaitteistolla.

Pelastusviranomaisen lausuu voimaloiden turvallisuusratkaisuista yksityiskohtaisemmin rakennuslupavaiheessa rakennusvalvontaviranomaisen niin halutessa. Rakennusluvan lausuntovaiheessa pelastusviranomaisella tulisi olla käytettävissään jäänheitteiden riskialuekartat sekä palotekninen suunnitelma voimaloiden paloturvallisuusratkaisuista.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.14 Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoperaattoripalvelut liiketoimintaan.

Kaavoittajan vastine:

Kirjataan tiedoksi.

2.15 Traficom

Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksen selostuksessa kohdassa 8.13.2 on kerrottu lentoestelupaprosessista. Ilmailulaki on muuttunut 1.10.2023 lentoestelupaprosessin osalta. Aiemmin lentoestelupaa varten hakijan tuli pyytää ensin ilmaliikennepalvelujen tarjoajan (Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n) lentoestelausunto.

Jatkossa lentoestelupahakemukseen ei tarvitse enää liittää ilmaliikennepalvelujen tarjoajan lausuntoa aiotusta lentoesteestä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyytää lausunnot lupahakemuksen saatuaan.

Kaavoittajan vastine:

Menettelytapakuvaus on korjattu kaavaselostukseen.

3 Muistutukset

3.1 Muistutus 1

Ei tuulivoimaa!

-Se pilaisi alueemme luonnonkauniin maiseman.

-Se pilaisi meidän äänimaiseman.

-Se pilaisi tonttiemme sekä kiinteistöjemme arvon.

-Se pilaisi meidän alueen valttimme, luonnon ja sen rauhallisuuden sekä kauneuden.

-Se pilaisi riistaeläintemme asuinmetsää sekä reittejä.

-Se ei toisi seudulle ainakaan lisää asukkaita. Päinvastoin, minä perheineni mieluummin sirtymme toiselle paikkakunnalle jonne ei tuulivoimaloita suunniteltaisi/ tulisi.

-Tämä on koko Kihniön asia, josta pitäisi kuulla asukkaita mitä mieltä he ovat siitä kuinka maisemamme äänellisesti että näöllisesti pilattaisiin. Kukaan tuskin on maalle että metsän rauhaan muuttanut ajatuksissaan katsella tai kuunnella jättimäisiä tuulivoimaloita.

-Vaikka se kunnalle toisikin rahaa niin onko se sen arvoista että pilaamme Kihniön myyntivalttia mökkeilijöiden ja matkailijoiden sekä täällä asuvien kannalta.

-Ja entä sitten kun 30-40 vuoden päästä nämä niin sanotut vihreät tuulivoimalat puretaan. Siipiä vaihdetaan muutaman vuoden välein joka tuottaa silkkaa jätettä koko elinkaarensa aikana. Näitä siipiä ei pysty kierrättämään toisin kuin voimalasta tulevaa muuta jätettä (teräs, kuparikaapelit, voimansiirto ja elektroniikka). Siivet tuottaa älyttömästi jätettä joka päättyy pääosin lojumaan kaatopaikoille jäädäkseen sinne. Eli mitä vihreää siinä on kun se tuottaa monta tonnia jätettä jota ei voi järkevästi kierrättää.

-Ja aiheuttaako infraääni haittaa meille ihmisille ja eläimille. Tästäkin ollut paljon juttuja kuinka on terveydelle haitallista ja eläimillekin haittaa.

-Toivon todella ettei tässä mennä rahankiilto silmissä eikä ajatella meitä Kihniön vakituisia asujia. Kihniöllä on niin paljon enemmän potentiaalia panostaa esimerkiksi siihen että tänne tehtäisiin karavaanialue joka toisi matkailijoita ja sitä kautta lisää yrittäjyyttä ja asiakaista kunnalle. Tällöin meidän luonto on edelleen myyntivaltti matkailijoillekin.

16.4.2025

SA

Kaavoittajan vastine:

Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ilmenevät pääosin tuulivoimaloiden, tiestön ja sähkönsiirron rakentamispaikoilla ja niiden lähiympäristössä suorina elinympäristön pinta-alan menetyksinä ja elinympäristöjen laadun heikkenemisenä sekä rakentamisen aikaisena häiriövaikutuksena. Häiriövaikutusta aiheutuu myös tuulivoimatuotannon toiminnan aikana. Vaikutusten suuruutta ja ulottumista on toistaiseksi tutkittu vähän. Häiriö- ja estevaikutuksia sekä elinympäristöjä muuttavia vaikutuksia voi kohdistua erityisesti eläimistöön, jolla on laaja elinpiiri, jolloin eläimet saattavat liikua ravinnonhakumatkoillaan kaukanakin lisääntymispaikoistaan tai elinpiiriensä ydinalueista. Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi suurpedot sekä metsäpeura.

Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan johdosta ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimatuotantoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saattavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maise-mallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistöjen arvoon vaikuttavat myös muut yleisesti kiinteistöjen arvoon vaikuttavat tekijät kuten sijainnilliset ja kohdekohtaiset tekijät sekä yleinen suhdanne kullakin ajanhetkellä.

Tuulivoimaloiden tekninen käyttöikä on noin 30–35 vuotta. Tuulivoimalat kierrätetään jo nyt tyypillisesti 80–95-prosenttisesti, mutta siipien kierrätys on ollut haasteellista. Siipien kierrätysmahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti. Esimerkiksi Ki-MuRa-hankkeen ansiosta siivet voitiin kierrättää kotimaassa sen sijaan, että ne olisi toimitettu ulkomaille käsiteltäviksi.

Tuulivoimaloiden terveydelliset vaikutukset on keskusteluissa liitetty yleensä tuulivoimaloiden tuottamaan infraääneen. Infraäänit ovat äänen matalia taajuuksia, taajuudet 1-20 Hz. Jotta infra-ääni olisi ihmiskorvalla kuultavaa, edellyttää se yli 80 dB:n melutasoa.

Tehdyissä tieteellisissä tutkimuksissa ei ole saatu mitään näyttöä, että nykyisten tuulivoimaloiden infraäänellä olisi terveysvaikutuksia. Tutkimusten perusteella sellaisella äänellä, jota ei voida kuulla, ei ole terveysvaikutuksia. Ne tieteellisesti uskottavat tutkimukset, joissa infraäänellä ylipäänsä on saatu terveydellisiä vaikutuksia, ovat edellyttäneet kuulokynnyksen ylityksen.

16.4.2025

SA

Tuulivoimaloiden terveydelliset vaikutukset on keskusteluissa liitetty yleensä tuulivoimaloiden tuottamaan infraääneen. Infraäänit ovat äänen matalia taajuuksia, taajuudet 1-20 Hz. Jotta infra-ääni olisi ihmiskorvalla kuultavaa, edellyttää se yli 80 dB:n melutasoa.

Infraäänellä ei ole osoitettu olevan terveysvaikutuksia niin kauan, kun sitä ei voi korvin kuulla. Infraääni on samanlaista ääntä kuin mikä tahansa muu ääni, ja sitä koskevat samat lainalaisuudet.

Tiedeyhteisön näkemys asiasta tähän saakka tehdyn tutkimuksen nojalla on, että millä tahansa äänellä on todennäköisesti terveysvaikutuksia vasta kun äänenpaine-taso ylittää kuulokynnyksen.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi keväällä 2017 selvityksen tuulivoimaloiden äänen ja erityisesti infraäänien vaikutuksesta ihmisten terveyteen. Selvityksen toteuttivat yhteistyössä Teknologian tutkimuskeskus VTT, Säteilyturvakeskus, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Helsingin yliopisto ja Helsinki Ear Institute. Selvityksessä toteutettiin laaja kirjallisuuskatsaus kansainvälisestä tutkimuksesta ja tuulivoiman äänimittauksia suomalaisissa tuulivoimapuistoissa sekä vertailun vuoksi äänimittauksia myös muissa ympäristöissä.

Hallituksen tilaaman selvityksen mukaan kansainvälisissä tutkimuksissa infraäänitasot tuulivoima-alueiden läheisyydessä olevilla asuinalueilla ovat olleet samaa tasoa tai pienempiä kuin kaupunkien keskusta-alueilla (enimmillään noin 80 dB), mutta suurempia kuin luonnonympäristöissä (poikkeuksena merenranta, jossa aallot aiheuttavat infraääntä).

Kirjallisuuskatsauksen mukaan ei ole tieteellistä näyttöä siitä, että tuulivoimaloiden tuottaman tasoinen infraääni aiheuttaisi terveyshaittaa. Myöskään tähän saakka tehdyissä väestötutkimuksissa ei ole havaittu, että oireilu olisi tuulivoima-alueilla yleisempää kuin muualla.

3.2 Muistutus 2

Mielipiteeni Lylyharjun tuulivoimaloista ei ole muuta kuin negatiivinen. En ymmärrä kuinka luontoa taas laitetaan pilalle ihan olan takaa. Rauhallisuus ja ekologisuus on kaukana mitä noihin voimaloihin tulee.

Omistamme mökin Iso-Someronjärven rannalta, en halua mitään välkehdintää enkä meluhaittoja. Karvian tuulivoimaloista tulee ihan tarpeeksi, että taivaanranta välkehtii punaista pimeällä.

16.4.2025

SA

Tuulivoimalat pilaavat luonnon monimuotoisuuden ja maiseman. Erämaa kuuluisi eläimille ja luonnolle. Olemme nähneet monet kerrat Maakotkan liitelevän mökkimme yläpuolella ja Ilves on tallustellut meidän mökin ohi viime keväänä.

60-luvulla alkoi turpeen nosto mökin läheisyydessä ja sen ansiosta mökin järvi on humusta täynnä. Turpeen nosto on pilannut monet muutkin järvet järjestelmällisesti. Nyt kun yritämme kunnostaa kyseisiä järviä, tulee uusia haasteita....Tuulivoimalat, en ymmärrä kun niitä yritetään rakentaa joka puolelle ja hirveitä määriä. Nämä rakennelmat ei kuulu sisämaahan. Merelle niitä voi rakentaa miten haluavat, mutta pitäkää näpit erossa sisämaa-alueista.

Kaavoittajan vastine:

Osayleiskaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Yksi osa selvityksistä on maisemaan liittyvät selvitykset. Tuulivoimalat toteutuessaan muuttavat maisemaa. Maisemavaikutusten arvioimiseksi hankkeessa on tehty näkemäalueanalyysiä sekä havainnekuvia ja arvioitu asiantuntija-arvioina kaavan vaikutuksia.

Melumallinnusten perusteella lähimmille asuinrakennuksille ei aiheudu melun raja-arvot ylittäviä vaikutuksia. Mallinnusten perusteella ylityksiä ei tapahdu myöskään yhdessä muiden lähimpien hankkeiden (Mäntyperä ja Mäntykangas) kanssa.

YVA-prosessin ja kaavaprosessin yhteydessä on tehty kattavia luontoselvityksiä. Selvitysten perusteella huomionarvoisesti ja suojeltavat luontokohteet on huomioitu kaavassa. Hankkeen vaikutuksia on arvioitu laajasti kasvi- eläin ja lintulajistolle. Vaikutusten arvioinnin perusteella Parkanon alueen kaavasta ei aiheudu merkittävää haittaa luonnonmonimuotoisuudelle tai yksittäisille lajeille.

3.3 Muistutus 3

Tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksessa tulisi mielestäni ottaa huomioon mahdollisuus rakentaa tuulivoimala nro. 2 vanhalle, käytöstä poistetulle turvetuotantoalueelle kiinteistön X omistajan suostumuksella. Tällöin vanha turvetuotantoalue tulisi sähköntuotannon käyttöön. Kiinteistöllä on jo valmiiksi tasainen maasto vähäisellä puustolla ja aluskasvillisuudella.

ELY-keskus suosittelee mahdollisuuksien mukaan vanhojen turvetuotantoalueiden käyttämistä tuulivoiman tuotantoon. <https://www.ely-keskus.fi/web/turvetuotantoalueiden-jatkokaytto/aurinko-ja-tuulivoima>

16.4.2025

SA

Sijoittamalla tuulivoimala nro. 2 kiinteistölle X Ely-keskuksen suositusten mukaisesti, Parkanon kaupunki toimisi hyvänä esimerkkinä muille. Nykyisestä kaavaehdotuksesta poiketen poistuisi metsän hakkuutarve ja maapohja säilyisi ennallaan 581-893-1-6 (Kuivasjärven valtionmaa) kiinteistöllä. Näin Parkanon kaupunki vähentäisi luontokatoa, eikä aiheuttaisi itselleen ja tuulivoimahankkeille tarpeetonta imagohaittaa.

Voimalan sijoittamisesta kyseiselle kiinteistölle ei aiheutuisi nykyiseen ehdotukseen verrattuna voimalan rakentajalle lisäkustannuksia.

Kaavoittajan vastine:

Voimaloiden sijoittelu perustuu muiden selvitysten ohella myös tuotanto-optimointiin. Kaava-alueella tulee yksittäiset tuulivoimalat sijoittaa toisiinsa nähden niin, että niistä ei aiheudu tuotanto- tai muuta haittaa alueen muille tuulivoimaloille. Yhden tuulivoimalan siirtäminen vaikuttaisi myös muiden voimaloiden sijoittumiseen. Parkanon kaava-alueen osalta voimaloiden sijoittelua on tarkasteltu koko kaavaprosessin ajan.

3.4 Muistutus 4

Kun Lylyharjun tuulivoimahankkeesta 2520 ha:n alueelle syntyviä haittoja tarkastellaan Lylyharjun tuulivoimakaavaehdotuksessa eriyttäen niitä Parkanon kaupungin rajojen sisään olevalle erilliselle 15 % maa-alueelle, voidaan tarkastelun näkökulman kapeutumisen johdosta tehdä varsin väärä johtopäätöksiä. Luontovaikutuksia syntyy koko hankealueella, jotka eivät rajoitu kuntarajalle. Siitä missä kohtaa hankealuetta linnuille tai muille lajeille aiheutuva häiriö lopulta hankealueella toteutuu tai ilmenee, ei voida arvioida yhtenäistä hankealuetta kuntarajojen mukaan palastellen. Välttämiskäyttäytyminen/häiriintyminen ja riskit haitoille koskevat koko aluetta ja suunnitellun hankealueen yhteisvaikutukset muiden vireillä olevien hankkeiden kanssa kumuloivat niitä. Erityisen harhaanjohtavaa on tarkastella ja mallittaa maisema- ja näkyvyyshaittoja Parkanon osalta kolmen voimalan aiheuttaman haitan osalta, kun koko hankealueelle on edelleen suunnitelmissa rakentaa kuitenkin V1 mukaisesti 14 voimalaa.

Kuntien tulee valmistella yhteistyössä kaavoitusta yhteiselle hankealueelle ja kuljettaa kaavoitusprosessia siinä määrin yhtäaikaaisesti, että YVA-arvioinnin yhteydessä tehdyt selvitykset voidaan luotettavasti arvioida myös niiltä osin, kun vaikutuksia väistämättä aiheutuu kuntarajojen yli. Kaavaselostuksen ja esittelytilaisuuden mukaan lopullinen toteutusaikataulu ei ole vielä tiedossa. Lylyharjun tuulivoimapuiston kaavakäsittely tulee keskeyttää ja odottaa, että hankealueen kaavoitus muissa alueen kunnissa etenee siten, että arviointi on validia koko hankealueen aiheuttamat vaikutukset huomioiden.

16.4.2025

SA

Tuulivoimarakentaminen köyhdyttää edelleen energiantuotantoon ja muuhun talouskäyttöön varattujen alueiden luontoa ja lajistoa alueen ja liityntäverkkojen rakentamisesta aiheutuvilla suorilla vaikutuksilla ja jopa useiden kilometrien etäisyydelle saakka välttämättä ja häiriintymisestä johtuvana lajiston köyhtymisenä.

Kaavaselostuksen rakenteesta

Kaavaselostuksen rakenne on haasteellinen erityisesti vaikutusarvioinnin suhteen. Kaavatekstistä on erityisen vaikea hahmottaa, milloin käsitellään vain Parkanon 380 ha kaava-alue, milloin käsitellään koko hankealuetta. Rakenne ei toimi. Kaavaselostukseen tutustuvan tulisi helpommin ymmärtää, milloin tarkastelunäkökulma on supistettu, milloin käsitellään koko hankealuetta. Ulkoasuun tehtävillä teknisillä korjauksilla, sientämällä tai värikoodauksella ja otsikoinnilla kaavaselostuksen ymmärrettävyys paranisi. On huomattava, että selkeä esitystapa on myös demokraattisen päätöksenteon edellytys. Teksteissä tulisi myös purkaa selvemmin ymmärrettäväksi se, milloin vaikutusarviointi antaa virheellisen kuvan, mikäli koko hankealue tulee kaavoitusten piiriin.

Maisema-arvioinnista

Lylyharjun osayleiskaavan selvitysten liitteessä 2 Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvasovitteet on käytetty yksinomaan erillisistä kuvista yhteen liitettyjä panoraamakuvia. Ne eivät saatavan informaation osalta havainnekuvina eroa juurikaan automaattisesta panoraamakuvauksesta. Kaavaselostus sisältää panoraamakuvista otettuja otteita, mutta niiden yhteydessä ei selvästi todeta, että juuri kyseiset otteet kuvaavat selvemmin ja paremmin sitä maisemaa, jonka ihmissilmä havaitsee ja josta ihminen tekee näköhavaintonsa.

Sosiaaliset vaikutukset, epäoikeuden mukaisuus ja kompensointi

Sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden vaikutusarviointia ei tehdä riittävästi. Hankkeilta tulisi vaatia kompensointia, joka voidaan kokea haittojen hyvittämisinä. Itsestään selviä kohteita löytyisi vesienhoidon, ennallistamishankkeiden ja suojeluhankkeiden tukemisesta, jolloin niitä voitaisiin kohdentaa myös haitan kärsijöiden ympäristöön ja tehdä hankkeista hyväksyttävämpiä.

Luonto- ja linnustovaikutukset

Kuten muistutuksen alussa on esitetty, hankealueen luonto- ja linnustovaikutuksia ei voi pysäyttää kuntarajoille. Niitä tulee tarkastella koko hankealueelle vaikuttavina ja häiriintymisen ja välttämiskäyttäytyminen huomioiden. Erityisesti tulee huomioida Pirkanmaan vastuulajille, elinalueensa rajoilla elävälle maakotkalle ja kotkakannalle aiheutuvat haitat. Uusin suomalainen maakotkien käyttäytymistä tarkastellut satellittikotkaselvitys on nostanut esiin sen, että kotkareviirit eteläisen Suomen puolella ovat laajempia ja huomiota tulisi kiinnittää vaeltaviin koiraisiin ja niiden saalistuskäyttäytymiseen ja alueisiin, joihin

16.4.2025

SA

saalistuslennot suuntautuvat. Luonnonsuojelulain edellyttämät varotoimet tulee toteuttaa täysimääräisinä.

Vaatus 1:

Kaavoitus tulee keskeyttää siihen asti, kunnes Lylyharjun tuulivoiman kaavoitus on edennyt hankealueen muissakin kunnissa ja hankkeen toteutumista voidaan arvioida yva-selvitysten mukaisessa laajuudessa.

Vaatus 2:

Uusimmat tiedot maakotkien käyttäytymisen pitkäaikaisseurannasta ja johtopäätökset Etelä-Suomen osalta on huomioitava. Maakotkien huomioiminen on tehtävä niin, että varotoimet vastaavat Pirkanmaalle sovitettuna Pohjois-Pohjanmaan maakunnalle tehtyä maakotkaselvitystä.

<https://oulurepo.oulu.fi/handle/10024/49590>

<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/02/Tuulivoiman-vaikutukset-Pohjois-Pohjanmaan-maakotkapopulaatioon.pdf>

Kaavoittajan vastine:

Aivan kuten muistutuksessa todetaan tuulivoimakaavan vaikutukset eivät kohdistu pelkästään kaava-alueelle. Koko Lylyharjun tuulivoimahankkeen (Parkano, Kurikka, Kihniö) vaikutuksia on arvioitu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Lisäksi kaavaehdotusvaiheessa on arvioitu yhteisvaikutuksia läheisten hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tarkastellaan juuri niitä vaikutuksia mitä aiheutuisi, jos läheiset hankkeet toteutuisivat suunnitellussa laajuudessaan.

Maisemavaikutusten arviointia on täydennetty ehdotusvaiheessa yhteisvaikutusten osalta. Lähialueen tuulivoimahankkeet on otettu huomioon siltä osin kuin niistä on ollut saatavilla tietoja mm. voimaloiden sijoittelusta. Lähialueen voimaloiden näkemistä (yhteisvaikutuksia) on tarkastelu havainnekuvin sekä näkemäalueanalyysillä.

Kaavaratkaisun melumallinnuksia on päivitetty ehdotusvaiheessa mm. yhteisvaikutusten tarkastelun osalta. Melumallinnukset on tehty ympäristöministeriön ohjeistusten mukaisesti. Kaavaehdotusvaiheessa yhteisvaikutusten arviointia on tarkistettu maisemavaikutusten, melu- ja välkevaikutusten osalta laatimalla päivitetty melu- ja välkemallinnukset sekä näkemäalueanalyysit ja havainnekuvat.

Hankkeen vaikutustenarvioinnissa ei ole tunnistettu sellaisia haittavaikutuksia, mitkä vaatisivat erillistä haittojen kompensatiota. Lylyharjun Parkanon

16.4.2025

SA

tuulivoimaosayleiskaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden luontovaikutuksia ja optimaalista sijoittumista luonnon kannalta on säädelty YVAn avulla.

YVAn ja kaavaprosessiin on kuulunut erilliset selvitykset suojellun päiväpetolinnun osalta. Suojeltujen päiväpetolintujen osalta Parkanon kaava-alueen osalta ei ole todettu merkittävää riskiä suojelluille lajeille.